

evalueren van de in-, door- en uitstroom van sporters

Versie september 2021

Inleiding

De in-, door- en uitstroom van sporters in opleidingsprogramma's, vanaf 8 jaar voor het podium, is een continu proces dat eraan moet bijdragen dat er op een verantwoorde wijze:

- voldoende sporters van het juiste niveau instromen in het opleidingsprogramma;
- voldoende sporters van het juiste niveau doorstromen naar het topsportprogramma;
- afscheid wordt genomen van sporters die niet meer het vereiste niveau en potentie tonen of andere ambities hebben ontwikkeld.

Opleidingsprogramma's gaan in de zoektocht naar verbetering helaas wel eens voorbij aan een zeer krachtig element, namelijk het continu leren van de activiteiten die rondom de in-, door- en uitstroom van sporters hebben plaatsgevonden.

In dit document zullen we een aanzet doen om tot een leercyclus te komen die eraan bijdraagt dat:

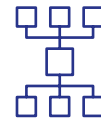
- Processen over in-, door- en uitstroom continu scherper en zorgvuldiger plaatsvinden;
- Het 'oog van de meester' in deze processen continu wordt verscherpt.

Achtereenvolgens komt aan bod:

1

evaLuEREN

2

Evaluatie van het proces

3

Evaluatie van het resultaat

4

Slotsom

powered by

1 evaLuEREN

Het primaire doel van evalueren is om vanuit ervaringen leerwinst te creëren en verbetering binnen het opleidingsprogramma te bewerkstelligen. Het geëvalueerde moet leiden tot betekenisvolle inzichten en het vergroten van kennis. Vervolgens worden deze inzichten en kennis teruggebracht naar acties en adviezen. Beoordelen kan een element van deze evaluatie zijn, maar het gaat vooral om de reflectie op de ervaring en continue verbetering.

Binnen opleidingsprogramma's zijn er meerdere momenten waarop opgedane ervaringen ingezet kunnen worden om tot leerwinst te komen. Denk hierbij aan:

- Ontwikkelings- en prestatiemomenten rondom bijvoorbeeld een EJK of WJK¹, of;
- (Nieuw) opgezette trainings- of begeleidingsmethodieken, of;
- Trainingsstages.

Maar ook:

- In-, door- en uitstroomprocessen.

Tijdens al deze momenten kan je gebruik maken van meerdere inzichten om tot een grondige evaluatie te komen. Denk hierbij aan observaties, testen, gesprekken, en geleverde prestaties (zowel in resultaat als in de persoonlijke ontwikkeling).

In elk van deze potentiële evaluatie momenten dient een evaluatiecyclus te worden doorlopen die bestaat uit vijf stappen, namelijk:

1. Definieer vooraf scherp WAT je wilt evalueren;
2. Verzamel relevante informatie;
3. Reflecteer, duid en interpreteer;
4. Verdiep de inzichten en kom tot conclusies;
5. Leg de conclusies vast en implementeer de uitkomsten.

Hiernaast moeten een aantal randvoorwaarden worden ingevuld om het evaluatieproces zo effectief mogelijk te laten verlopen, denk hierbij aan:

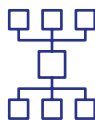
- Zit verbeteren in de genen? Zit verbeteren in de cultuur? Is het gewoon?;
- Commitment, eigenaarschap en verantwoordelijkheid van de betrokkenen;
- Durft en kan men het "grillijzer" aan? Kan men kritisch zijn naar elkaar zonder zich zorgen hoeven te maken over mogelijke consequenties? Kan men met kritiek omgaan?;
- Evalueren moet je organiseren!

Binnen het proces van in-, door- en uitstroom vinden ervaringen plaats die geëvalueerd kunnen worden over, namelijk bij:

- het proces → wat hebben we gedaan om te komen tot het besluit?
- het resultaat → heeft de betreffende sporter het vooraf verwachte resultaat bereikt?

Onderstaand zullen wij verder ingaan op deze twee typen evaluatie. Voorafgaand is het van belang om in het oog te houden dat bij de in-, door- en uitstroom van sporters meerdere mensen betrokken zijn. In het geval van fulltime opleidingsprogramma's gaat het veelal zelfs om meerdere mensen die interdisciplinair samenwerken in een team. Al deze mensen moeten commitment, eigenaarschap en verantwoordelijkheid tonen en nemen om onderdeel te zijn van deze evaluatieprocessen.

¹ zie <https://nocnsf.nl/topsport/topcoaches/evaluatie-piekmomenten> voor praktische formats voor coaches

---

2 Evaluatie van het proces

De procesevaluatie richt zich op de interdisciplinaire werkwijze van een team van experts en coaches en op de stappen die zij hebben gezet om tot het genomen besluit te kunnen komen.

Klik [hier](#) voor het format dat als richtlijn voor een dergelijk evaluatie gesprek gehanteerd kan worden.

---

3 Evaluatie van het resultaat

Bij de in-, door- en uitstroom van sporters maken we gebruik van kenmerken en normeringen, veelal vastgelegd in een talentprofiel, waarvan vooraf wordt gedacht dat deze noodzakelijk zijn voor de analyse of sporters bij de senioren kunnen presteren. Doordat er besluiten moeten worden genomen over toekomstig succes kunnen kenmerken en normeringen over de tijd veranderen. Deze criteria dienen dan ook periodiek getoetst en waar noodzakelijk bijgesteld te worden aan de hand van nieuwe inzichten.

Klik [hier](#) voor het format dat als richtlijn voor een dergelijk evaluatie gesprek gehanteerd kan worden.

---

4 Slotsom

- Evalueren levert interessante informatie op uit het verleden om programma's en werkwijzen verder te verbeteren;
- Evalueren zorgt er vooral voor dat we fouten in toekomstige processen en besluiten minimaliseren. Doordat het nog steeds gaat over analyses over toekomstige succes van sporters zal een perfecte voorspelling nooit behaald worden. Wel kunnen we excellente processen inregelen;
- Evalueren kost tijd en energie en dient daarom voorafgaand aan een seizoen al georganiseerd te worden;
- We staan nog onvoldoende stil bij het evalueren van processen of resultaten van in-, door- en uitstroom. Hier liggen veel kansen voor het oprapen voor verdere verbetering van opleidingsprogramma's;
- Door structureel te evalueren, te zoeken naar wat er beter kan, ontwikkelt het expertteam, ontwikkelt de coach en kunnen er betere keuzes worden gemaakt die leiden tot continu betere in-, door- en uitstroomprocessen.

powered by

